

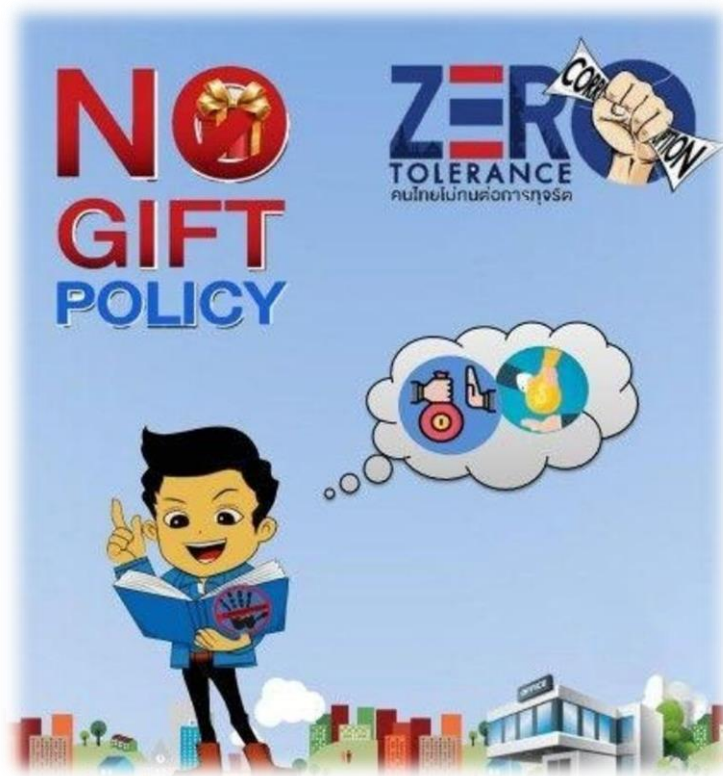

VRU

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายงานประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปี 2567

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงาน และผู้บริหาร ทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ใน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินงานของ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีที่พบการ ทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการ ป้องกันล่วงหน้าได้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้มีการบริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ใฝ่ระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประหลาดมิชอบได้ มหาวิทยาลัยจึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สารบัญ

	หน้า
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต	1
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง	1
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	2
1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	2
2. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	3
3. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)	4
4. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)	6
5. แผนบริหารความเสี่ยง	7

1. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ

1.1 Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้ เกิดขึ้นซ้ำอีก

1.2 Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

1.3 Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดใน ส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำ ไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้ได้อีก

1.4 Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้าใน เรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

2. ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

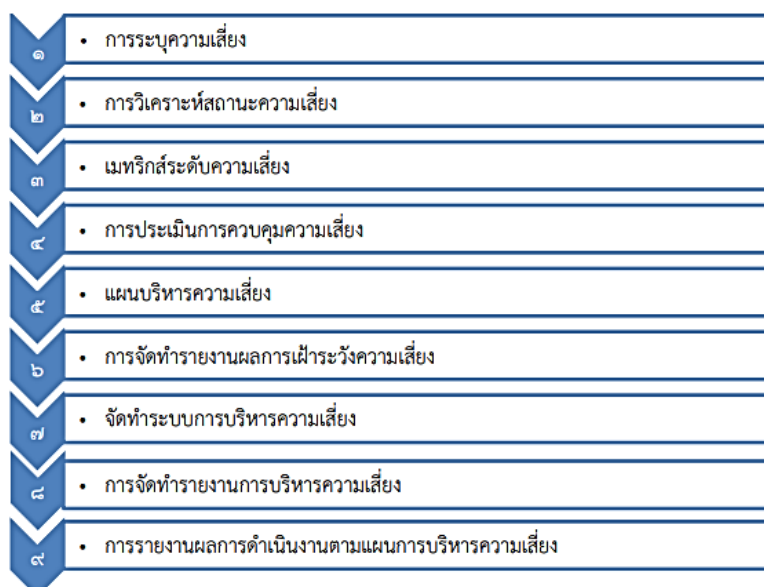
2.1 การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558

2.2 การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

2.3 การจัดซื้อจัดจ้าง

2.4 การบริหารงานบุคคล

3. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 9 ขั้นตอน ดังนี้

4. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ใช้วิธีถกเถียง ทหิบายก ประเด็นที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต เพื่อนำมาวิเคราะห์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตครั้ง

ตารางที่ 1 ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
1. ด้านรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		
1.1 การนำทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การใช้รถราชการไม่เป็นไปตามระเบียบ โดยการนำรถยนต์ไปใช้ในกิจกรรมส่วนตัว		✓
2. ด้านรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ		
2.1 การเรียกรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือรับสินบน - เจ้าหน้าที่เรียกรับ สินบน ของขวัญ และเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ประโยชน์จากมหาวิทยาลัย		✓
3. ด้านรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง		
3.1 การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล		✓
4. ด้านรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการบริหารงานบุคคล		
4.1 ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล - ใช้ความนิยมชมชอบส่วนตัว ในพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ความดีความชอบ หรือการแต่งตั้งโยกย้าย	✓	

หมายเหตุ : Known Factor ความเสี่ยงที่เคยเกิด คาดว่าจะมีโอกาสเกิดซ้ำสูง หรือมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์
ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

สถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่าง ปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายชื่อไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
1. ด้านรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาการอนุมัติ อนุญาต				
1.1 การนำทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การใช้รถราชการไม่เป็นไปตามระเบียบ โดยการนำรถยนต์ไปใช้ในกิจกรรมส่วนตัว	✓			
2. ด้านรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ				
2.1 การเรียกรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือรับสินบน - เจ้าหน้าที่เรียกรับ สินบน ของขวัญ และเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ประโยชน์จากมหาวิทยาลัย		✓		
3. ด้านรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง				
3.1 การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล		✓		
4. ด้านรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการบริหารงานบุคคล				
4.1 ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล - ใช้ความนิยมชมชอบส่วนตัว ในพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ความดีความชอบ หรือการแต่งตั้งโยกย้าย	✓			

ขั้นตอนที่ 3 เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

การกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัยความเสี่ยงตามตาราง ตาราง 2 ตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณกับระดับคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ ดังนี้

3.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ 2 หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ 1 หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

3.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/การเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ 2 หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/การเงิน ในระดับที่ไม่รุนแรง

ระดับ 1 หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน

ตารางที่ 3 SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง (ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวมจำเป็น X รุนแรง
1.1 การนำทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การใช้รถราชการไม่เป็นไปตามระเบียบ โดยการนำรถยนต์ไปใช้ในกิจกรรมส่วนตัว	2	1	2
2.1 การเรียกรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือรับสินบน - เจ้าหน้าที่เรียกรับ สินบน ของขวัญ และเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ประโยชน์จากมหาวิทยาลัย	2	2	4
3.1 การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล	2	2	4
4.1 ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล - การพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ความดีความชอบ หรือการแต่งตั้งโยกย้าย	2	1	2

ตารางที่ 3.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
1.1 การนำทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การใช้รถราชการไม่เป็นไปตามระเบียบ โดยการนำรถยนต์ไปใช้ในกิจกรรมส่วนตัว	1	
2.1 การเรียกรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือรับสินบน - เจ้าหน้าที่เรียกรับ สินบน ของขวัญ และเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ประโยชน์จากมหาวิทยาลัย	2	
3.1 การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล	2	
4.1 ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล - การพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ความดีความชอบ หรือการแต่งตั้งโยกย้าย		1

ตารางที่ 3.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	1	2	3
1.1 การนำทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การใช้รถราชการไม่เป็นไปตามระเบียบ โดยการนำรถยนต์ไปใช้ในกิจกรรมส่วนตัว นอกเหนือเวลาราชการ	√		
2.1 การเรียกรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือรับสินบน - เจ้าหน้าที่เรียกรับ สินบน ของขวัญ และเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ประโยชน์จากมหาวิทยาลัย		√	
3.1 การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล		√	
4.1 ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล - การพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ความดีความชอบ หรือการแต่งตั้งโยกย้าย	√		

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับความเสี่ยงการทุจริตแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ ผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ 4 แสดงการประเมินควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
1.1 การนำทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การใช้รถราชการไม่เป็นไปตามระเบียบ โดยการนำรถยนต์ไปใช้ในกิจกรรมส่วนตัว	ดี	✓		
2.1 การเรียกรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือรับสินบน - เจ้าหน้าที่เรียกรับ สินบน ของขวัญ และเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ประโยชน์จากมหาวิทยาลัย	ดี		✓	
3.1 การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล	ดี		✓	
4.1 ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล - การพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ความดีความชอบ หรือการแต่งตั้งโยกย้าย	ดี	✓		

ขั้นตอนที่ 5 แผนบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	รูปแบบ พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
1. ด้านการพิจารณาการอนุมัติอนุญาต	การใช้ราชการไม่เป็นไปตามระเบียบ โดย การนำรถยนต์ไปใช้ในกิจกรรมส่วนตัว	- มีการใช้ระบบจัดการยานพาหนะ
2. ด้านการใช้ อำนาจตาม กฎหมาย/การ ให้บริการตาม การกิจ	เจ้าหน้าที่เรียกรับ สินบน ของขวัญ และ เงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน	- สร้างจิตสำนึก และปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม เจตจำนงสุจริต ระบบป้องกันการ การทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน - ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามข้อบังคับ สภา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ว่าด้วย จรรยาบรรณของคณาจารย์และบุคลากรใน มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๔ และรักษาวินัย ข้าราชการพลเรือนโดยเคร่งครัด - กำหนด ขั้นตอน คู่มือ หรือมาตรฐาน การ ปฏิบัติงานที่ชัดเจน - มีระบบการตรวจสอบ เพื่อป้องกันการละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และกำกับ มาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด
3. ด้านการ จัดซื้อจัดจ้าง	การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุ และครุภัณฑ์ (Specification) ที่จัดซื้อ จัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะ การประมูล	- กำหนดระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็งโดยเน้น สร้างความโปร่งใสที่ให้บุคลากรมีส่วนร่วม - สร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความ ตระหนักแก่บุคลากรเรื่องกฎ ระเบียบและโทษ จากการทุจริตทั้งทางวินัย ทางอาญา และทาง ละเมิด - สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดซื้อจัด จ้างตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560
4. ด้านการ บริหารงาน บุคคล	การพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ความดีความชอบ หรือการแต่งตั้ง โยกย้าย	- จัดทำข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัด ปทุมธานี ว่าด้วยประมวลจริยธรรม และ ธรรมาภิบาล พ.ศ. 2566 - แต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณ มหาวิทยาลัย